
	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Додипломске академске студије		
	Студијски програм:	Екологија и заштита животне средине -наставни и општи смјер-	

Назив предмета	Биологија ћелије			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
1Ц13ЕОС195	обавезни	I	2+2	5
Наставник	доц. др Смиљана Параш			
Условљеност другим предметима:				Облик условљености
Нема условљености другим предметима				
Циљеви изучавања предмета:				
<p>Циљ овог предмета је да кроз теориски и практични дио наставе пружи студентима сазнања о структури и функцији ћелија и њених органела; упознавање са различитим типовима прокариотских и еукариотских ћелија, њихове грађе и функције. Упознавање настанка и еволуције ћелија, као и биогене и абиогене материје које је чине и окружују и повезивања ћелија у функционалне цјелине.</p>				
Исходи учења (стечена знања):				
<p>Стицање основних сазнања о грађи, функционисању и међусобном повезивању ћелија у функционалне цјелине. Након успјешно реализованих предиспитних и испитних обавеза студент може да са разумијевањем прати садржаје из свих предмета који се односе на изучавање зоологије и ботанике, као и генетике и еволуције и тако стекне прави увид у тијесну повезаност структуре и функције ћелија и ткива; функционисање ћелија код једноћелијских организама и примјене ћелијских метода у модерној дијагностици. Исходи учења су и усвајање конкретних знања о грађи и функцији ћелије и њених органела, о типовима ћелија, као и сагледавање практичне примјене усвојених знања.</p>				
Садржај предмета:				
<p><i>Теоријска настава:</i></p> <p>Биогени и абиогени састав ћелија. Макромолекуле и њихова функција у грађи и функционисању ћелија. Мембрански систем ћелије и структура биомембрана. Цитоплазма, цитосол и цитоскелет. Грађа и улога: једра, ендоплазматичног ретикулума, Голџи система, рибозома, митохондрија, лизозома, пероксизома, центриола, ћелијског зида, вакуола пластида, цилија, флагела, сферозома и центрозома. Разлике између прокариотске и еукариотске; биљне и животињске ћелије. Биљна ћелија. Биологија пластида: хлоропласти, хромопласти и леукопласти. Ћелијски циклус. Диобе прокариотских ћелија. Диобе анималних ћелија и диобе биљних ћелија. Ћелијске популације. Различите врсте биљних и животињских ћелија. Старење и смрт ћелије. Методе истраживања у цитологији; цитолошке методе и њихова примјена.</p>				
<p><i>Практична настава:</i></p> <p>Упознавање грађе ћелије и њених органела на свјетлосном микроскопу и упознавање ултраструктуре ћелије на микрографијама електронског микроскопа. Мембрански систем ћелије. Биомембране. Цитоскелет. Грађа и улога: једра, ендоплазматичног ретикулума, Голџи система,</p>				

рибозома, митохондрија, лизозома, пероксизома, центриола, ћелијског зида, вакуола пластида, цилија, флагела, сферозома и центрозома. Разлике између прокариотске и еукариотске; биљне и животињске ћелије. Биљна ћелија. Биологија пластида: хлоропласти, хромопласти и леукопласти. Ћелијски циклус. Диобе прокариотских ћелија. Диобе анималних ћелија и диобе биљних ћелија. Различите врсте биљних и животињских ћелија. Методе истраживања у цитологији; цитолошке методе и њихова примјена.

Методе наставе и савадавање градива:

Теоретска настава је у облику предавања уз употребу PowerPoint презентација и интерактивног приступа; израде семинарских радова и консултација. Практична настава се одвија у виду лабораторијских микроскопских вјежби са трајним хистолошким препаратима и писање семинарских радова.

Литература:

1. В. Аврамовић, М. Мојсиловић, В. Лачковић и А. Петровић: *Цитологија*. Ниш, 2003.
2. Ж. Станковић, Б. Крстић, М. Петровић и Ж. Ерић: *Физиологија биљака*. Универзитет у Новом Саду и Универзитет у Бањој Луци, 2006.
3. Ј. Гроздановић-Радовановић: *Цитологија*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000.
4. Н. М. Шербан: *Ћелија – структуре и облици*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2001.
5. Анђелковић З., Сомер, Ј., Матавуљ М., Лачковић В., Лалошевић Д., Николић И., Милосављевић З., Даниловић В.: *Ћелија и ткива*, БонаФидес, Ниш, 2009.
6. Д. П. Величковић: *Основи биохемије*. „Драганић”, Београд, 2003.
7. Н. Туцић: *Еволуциона биологија*. ННК – Интернационал, Београд, 2003.

Облици провјере знања и оцјењивања

Провјера знања из теориског дела овог предмета врши се преко тестова и усменог испита, а знања стечена на практичној настави провјеравају се преко препознавања и описивања свјетлосно-микроскопских препарата и микрографија ћелија и ткива.

Активност на настави	5 бодова	Завршни испит	60 бодова	Укупно
Тестови	15 бодова	Колоквијуми	20 бодова	100 бодова

Посебна назнака за предмет: нема

Име и презиме наставника који је припремио податке: доц. др Смиљана Параш